

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΤΑΜΑΣΟΥ ΚΑΙ ΟΡΕΙΝΗΣ
κ. ΗΣΑΪΟΥ
ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΕΣΠΕΡΙΝΟ
ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΣΤΟΝ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΝΤΑ ΚΑΘΕΔΡΙΚΟ ΙΕΡΟ ΝΑΟ
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΡΕΣΤΟΥΣ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ

Σεβασμιώτατε
Μητροπολίτα Νέας Κρήνης και Καλαμαριάς
Και εν Χριστώ Αδελφέ
κ. Ιουστίνε,
Εκλεκτή Ομήγυρη των Κληρικών
Συνεκλεκτή Ομήγυρη του Λαού του Θεού ηγαπημένη,

Αφού εκφράσω, κατ' αρχήν, τις θερμές μου ευχαριστίες προς τον Ποιμενάρχη της θεοσώστου αυτής Μητροπόλεως, με την πρόσκληση να συμμετάσχω στην εόρτια τούτη Σύναξη και καταθέσω της καρδιάς μου τη χαρά και τη συγκίνηση για το λελαμπρυσμένο τούτο γεγονός, έρχομαι, καταφεύγοντας στους αγιοπρεπείς και μελωδικούς ακόλουθους λόγους:

«Άπόρω γλώττη καί χείλεσιν,
έγκώμιον βραχύ καί παράκλησιν,
προσάξει τῇ σῆ Νικόλαε,

ἤκω θεομιμήτῳ ὑπεροχῇ,
ἀλλ' ὡς πλουτοδότης,
τόν Σωτῆρα καί Θεόν
ἵλεω δίδου μοι».

Με αυτούς τους ἔμμετρους στίχους, ο Μελωδός κύριος Θεοφάνης αποπειράται, μεταξύ άλλων, να εγκωμιάσει και να διαδηλώσει του Αγίου Νικολάου τη μνήμη και την κατά Θεό βιοτή του.

Και συνέχεται ο Ὑμνωδός αυτός της Εκκλησίας μας από δειλία και συστολή, γνωρίζει από τη μια το ἀφθαστο μεγαλείο του προσώπου του Αγίου και από την ἄλλη συνειδητοποιεῖ το μέγεθος της δικῆς του αδυναμίας και αναξιοτήτας. Ωστόσο, δεν αποθαρρύνεται, ἀλλά, ἀντίθετα, αποτολμά να κατορθώσει το ακατόρθωτο, επενδύοντας στου Αγίου τη δύναμη και τη φώτιση. Ἐτσι, με ἀπλά λόγια, ἀλλά μεστά, λέγει: «Στην ἀπορία της δικῆς μου γλώσσας και στην στέρηση δύναμης να συγκροτήσουν λόγια τα δικά μου τα χεῖλη, με τρόπο τέτοιο, ὥστε να συνθέσω, ἔστω και βραχύ και πενιχρό, παρακλητικό ἔπος, καταφεύγω σε σένα, Ἄγιέ μου Νικόλαε, και σε παρακαλώ, ὡς πλουτοδότη, δάνεισέ μου και ικάνωσέ με ἀπό τις θείες δωρεές σου, ὥστε να μπορέσω να καταθέσω σε σένα το εγκώμιο και να υποβάλω τη δέηση, προκειμένου και εσύ να τα διαβιβάσεις προς τον Σωτῆρα και Θεόν μου, και να πάρω ὡς ἀντίδωρο ἀπό αὐτόν το ἔλεος.

Κάποτε, βόσκοντας τα πρόβατά του στις παρυφές του Ὄρους Σινά ο, μετέπειτα θεόπτης, Μωυσής, εἶδε το μέγα

όραμα της φλεγομένης και μη καιομένης βάτου και προστρέχοντας να δει από κοντά το φοβερό και μέγα του οράματος θέαμα, «ήκουσε φωνήν εκ της βάτου», η οποία τον καλούσε: «Μωυσή, μη εγγίσης ώδε», γιατί είναι ο τόπος άγιος. Επρόκειτο μέσα από τη σκηνή τούτη του θείου φωτός να ομιλήσει ο Θεός. Στην προσωρινή αυτή θεοφάνεια και ο βάτος και ο τόπος απέβησαν άγιοι. Και όφειλε, κατά την υπόδειξη της θείας φωνής, ο Μωυσής να αποδυθεί τα σανδάλιά του, ώστε γυμνόποδας να βαδίσει προς τον άγιο εκείνο τόπο! (Έξοδος 3,1 κ.ε)

Τηρουμένων των αναλογιών, και ο χώρος των Αγίων αποβαίνει και είναι άγιος. Γιατί, αν στην παρουσία του Θεού τα άψυχα όντα αγιάζονται και γίνονται επιδεκτικά και μεταδοτικά της θείας παρουσίας, πόσο μάλλον τα έμψυχα και λογικά όντα, δηλαδή ο άνθρωπος, καθίσταται έμπλεος και μεστός της θείας παρουσίας και χάριτος, όταν δεχθεί τη θεία επίσκεψη. Τούτο, ακριβώς, το δεδομένο έχει υπόψη του και ο υπό αναφορά Μελωδός της Εκκλησίας μας, συναισθανόμενος το μέγεθος του πλούτου των χαρισμάτων του Αγίου Νικολάου και αναλογιζόμενος το κατάντημα της δικής του πνευματικής ένδειας.

Ιδιαίτερα και σε ό,τι αφορά στον τιμώμενο σήμερα Άγιο Νικόλαο, «απορεί πάσα γλώσσα» και αδυνατεί ο όποιος κάλαμος να εκθέσει και να εκθειάσει αλλά και να εξυμνήσει τα προς αξίαν του Αγίου. Αν και υπήρξε «βροτός άνθρωπος», ο Επίσκοπος Μύρων Νικόλαος, ωστόσο «ισάγγελος εν τη γη πεφανέρωται». Ανέμαξε στη ζωή του όλες τις αρετές. Και πληρούμενος από το Πνεύμα το Άγιο, απέβηκε θεοφόρος και φωτοφόρος, καταυγάζοντας στους συγχρόνους του και στους επιγενεστέρους στον κόσμο το,

κατά το ψαλμικό: «Εἰς πάσαν τὴν γῆν ἐξήλθεν ὁ φθόγγος αὐτοῦ καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτοῦ» (Ψαλμ. 18,5).

Ἡ φήμη τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἀνάγεται στους πρῶτους χριστιανικοὺς χρόνους καὶ γιὰ τὸ πρόσωπό του σεμνύνεται καὶ ἡ ἰδιαίτερη πατρίδα μου, ἡ ἐλληνικὴ καὶ ὀρθόδοξη Κύπρος.

Κατὰ τὴν ἐκδοχὴ αὐτὴ, ἡ ἐκκλησιαστικὴ μας παράδοση καὶ ἱστορία, κατὰ τὸν Εφραίμ τὸν Ἀθηναῖο, θέλει τὸν Ἅγιο νὰ κατάγεται ἀπὸ τὴν Κύπρο καὶ, μάλιστα, νὰ εἶναι, μαζί με τὸν Ἀσκητὴ Εὐτύχιο, οἱ ἰδρυτὲς καὶ κτήτορες τῆς Ἱεράς Μονῆς τῶν Ἱερέων, ὅπως ἐπεκράτησε νὰ λέγεται, ἢ τῆς ομώνυμης Μονῆς τους, πάνω σε ερειπωμένα θεμέλια εἰδωλολατρικοῦ ναοῦ τῆς Θεᾶς Ἴρας, στὴν περιοχὴ τῆς Πάφου. Ἡ Μονὴ αὐτὴ διατηρεῖται μέχρι καὶ σήμερα καὶ ἀποτελεῖ Μετόχι τῆς Ἱεράς Μονῆς Κύκκου στὴν Πάφο. Σ' αὐτὴ τῇ Μονῇ, ὑπάρχει ἱστορικὴ μαρτυρία ὅτι φιλοξενήθηκε, καθ' ὁδὸν πρὸς τοὺς Ἁγίους Τόπους, γιὰ ἓνα περίπου ἐξάμηνο, καὶ ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Ἀθωνίτης, ἰδρυτὴς τῆς Μεγίστης Λαύρας τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

Υπήρξε καὶ ὑπάρχει ποταμὸς ἰαμάτων καὶ πηγὴ θαυμάτων ὁ ἐν Ἁγίοις Ἅγιος Νικόλαος. Καὶ ἰδιαίτερα προνομιούχοι τῶν θαυμασίων τοῦ εἴμαστε ἐμεῖς στὴν Κύπρο, με ἀποτέλεσμα τὴν ἀνοικοδόμησι πολλῶν ἱερῶν Μονῶν καὶ ναῶν, ἀφιερωμένων στὴ μνήμη του καὶ τὴν ὀνοματοδοσίᾳ χιλιάδων χριστιανῶν, τιμώντων τὴν χάρη του. Καὶ τὸ χάρισμα «τοῦ θαυματουργεῖν» ὁ Ἅγιος τὸ ἔλαβε καὶ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἐπίγειας ζωῆς του, γιὰτί, καὶ πάλι κατὰ τὴ ρῆσι τοῦ Ψαλμοῦ, ὁ Νικόλαος ἔμοιαζε με «τὸ

δένδρον το πεφυτευμένον παρά τας διεξόδους των υδάτων, ὃ τον καρπὸν δώσει εν καιρῷ αὐτοῦ και το φύλλον αὐτοῦ ουκ απορρυήσεται και πάντων, ὅσων αν ποιή, κατευοδοθήσεται» (Ψαλμ. 1,3).

Ζώντας, λοιπόν, με αὐτὸν τον θεοπρεπή τρόπο, ἔσωσε, προσευχόμενος, ἀπὸ τον βέβαιο καταποντισμὸ το πλοίο και το πλήρωμά του, μέσα στο οποίο και ο ἴδιος ἐπέβαινε, καθ' ὁδὸν προς τους Ἁγίους Τόπους. Ωστόσο, μετὰ ἀπὸ λίγο, πάλι τους συναπάντησε ο πειρασμός, ἀφού κάποιος ἀπὸ τους ναύτες «ἐπὶ το ἄκρον ἀνελθὼν της μέσης κεραίας (του πλοίου)... διολισθήσας ἀνωθεν ἐπὶ μέσην την ναῦν καταπίπτει. Και ο μεν ἀπνους ἔκειτο και ωράτο νεκρός. Ο δε (Νικόλαος)... προσευχή τούτον... διανιστάς και ζώντα πάλιν ἀπέδωκε τοις πλωτήρσιν». Γι' αὐτό, ἐξαιτίας αὐτοῦ, και ἄλλων παρομοίων θαυμάτων του, ο Ἅγιος Νικόλαος θεωρεῖται και εἶναι προστάτης των ναυτιλλομένων.

Ἀλλά και «ἐκ της ἀδίκου βεβαίας θανατικῆς καταδίκης ἔσωσε τους τρεις στρατηλάτας, τους οποίους ο ἑπάρχος Ἀβλάβιος διέβαλε «ἐπὶ συνωμοσία» κατὰ του Αυτοκράτορα Κωνσταντίνου. Και ὄντας οι ὑπὸ αναφορὰ στη φυλακή και ἐνῶ ἐπρόκειτο την επαύριον να εκτελεσθούν, «ῶφθη κατ' ὄναρ τω Βασιλεί», ἐπεξηγώντας το ἀδικο της τιμωρίας τους. Και, ἀνάλογα, διεμήνυσε και προς τον διαβολέα Ἀβλάβιο, ἀπειλώντας τον με τιμωρία. Για να διαφανεῖ στο τέλος το μέγεθος της αθωότητας και να αποσταλούν και οι τρεις προς τον Ἅγιο Νικόλαο, προσκομίζοντας, μαζί με τις ευχαριστίες τους, και χρυσὸ Ευαγγέλιο και ἄλλα βαρύτιμα βασιλικά δώρα προς τον Ἅγιο ἀπὸ μέρους του Μεγάλου Κωνσταντίνου. Γι' αὐτό και στην Ακολουθία του μελωδούμε ἀπόψε: «ῶφθης

Κωνταντίνω Βασιλεί, συν τω Αβλαβίω κατ' όναρ, και τούτους φόβω βαλών, ούτω αυτοίς είρηκας. Λύσατε δή εν σπουδή της ειρκτής (φυλακής) ους κατέχετε δεσμίους αδίκως, αθώους τυγχάνοντας της παρανόμου σφαγής· όμως, αλλ' εάν παρακούσης, έντευξιν ποιήσομαι Άναξ, κατά σου προς Κύριον δεόμενος» (Στιχηρόν Προσόμοιον Μεγάλου Εσπερινού).

Αλλά και το φιλόανθρωπο της καρδιάς του Αγίου «τίς δύναται εξαριθμήσαι»; «Καθώς γέγραπται· εσκόρπισεν, έδωκε τοις πένησιν· η δικαιοσύνη αυτού (δηλαδή η αρετή του από τις αγαθοεργίες του) μένει εις τον αιώνα» (Ψαλμ. 111,9. Β' Κορ. θ'9). Γράφει ο συναξαριστής του Αγίου: «Κάποιος πατέρας – λάθος· όχι πατέρας αλλά τέρας-, γενόμενος από ένδοξος άδοξος και από πλούσιος πτωχός και στερούμενος των πάντων, κατέληξε στη δαιμονική απόφαση να εκδώσει προς την ακολασία τις τρεις εύμορφες θυγατέρες του προς πορισμό χρημάτων. Αλλ' ενώ έτσι αποφάσισε και «του έργου τούτου ελεεινώς ήπτετο, ο Άγιος, χωρίς να γίνει, κατ' αρχάς, αντιληπτός τη νύχτα έριχνε στο σπίτι τους χρυσά νομίσματα. Αλλ' η θεία πρόνοια φρόντισε, όταν, κατά την τελευταία νύκτα ο Άγιος έριχνε στο σπίτι το πουγγί με τον χρυσό, να γίνει αντιληπτός από τον δυσσεβή πατέρα. Για να προστρέξει προς τον Άγιο και συντετριμμένος να γονατίσει στα πόδια του και να ζητήσει το έλεος του Θεού!».

Ωστόσο, όχι μόνο προστάτης των αδικουμένων υπήρξε ο Άγιος Νικόλαος και πλουτιστής των χηρών, των ορφανών, των πενομένων και των ενδεών, αλλά και υπέρμαχος και προασπιστής της ορθόδοξης πίστης αναδείχθηκε. Ανήκει στην ομάδα των Αγίων 318 Πατέρων,

οι οποίοι πήραν μέρος στην Α' Οικουμενική Σύνοδο, για να καταστείλουν την αιρετική – αρειανική λαίλαπα. Και, παρά το πράο και το θεοσεβές του προσώπου του, ακούοντας το βλάσφημο της επίνοιας του Αρείου να αποκαλεί τον Χριστό μας κτίσμα και όχι Θεό, του κατάφερε ράπισμα, προκειμένου να στομώσει την ασεβή θραυστομία του.

Έτσι, δεν υπολείπεται ο Άγιος Νικόλαος των μεγάλων αγιοπατερικών μορφών της Εκκλησίας μας και παραμένει στο στερέωμα της Εκκλησίας ως απλανής καθοδηγητής μας. Επί του προκειμένου, εφάρμοσε στη ζωή του ο Άγιος Νικόλαος τα δύο μεγέθη της θεοσεβείας, όπως τα οριοθετεί ο σύγχρονός του Άγιος Κύριλλος Ιεροσολύμων στις Κατηχήσεις του. Ιδού πώς ο υπό αναφορά Πατέρας τα θέτει: «Ο γαρ της θεοσεβείας τρόπος εκ δύο τούτων συνέστηκε, δογμάτων ευσεβών και πράξεων αγαθών· και ούτε τα δόγματα χωρίς έργων αγαθών ευπρόσδεκται Θεώ, ούτε τα μη μετ' ευσεβών δογμάτων έργα τελούμενα, προσδέχεται ο Θεός».

Δίκαια, επομένως, μελωδούμε και τον παρακαλούμε στη μνήμη του:

«Σαλπίσωμεν εν σάλπιγγι ασμάτων,

σκιρτήσωμεν εόρτια και χορεύσωμεν αγαλλόμενοι

τη ετησίω πανηγύρει του θεοφόρου Πατρός...

Ποιμένες και Διδάσκαλοι, τον του καλού Ποιμένος

ομόζηλον Ποιμένα, συνελθόντες ευφημήσωμεν.

Οι εν νόσοις τον ιατρόν· οι εν κινδύνοις τον ρύστην·

Οι αμαρτωλοί τον προστάτην· οι πένητες τον θησαυρόν·

Οι εν θλίψεσι την παραμυθίαν· τον συνοδίτην οι οδοιπόροι·
Οι εν θαλάσση τον κυβερνήτην· οι πάντες τον πανταχού
θερμώς

προφθάνοντα τον μέγιστον Ιεράρχην, εγκωμιάζοντες
ούτως είπωμεν·

πανάγιε Νικόλαε, πρόφθασον εξελού ημάς της ενεστώσης
ανάγκης, και

σώσον την ποιίμνην σου ταις ικεσίαις σου».

Περαίνοντας τον εσπερινό τούτο και εγκωμιαστικό
λόγο μου στον τιμώμενο Άγιο Νικόλαο, θέλω να
επαναλάβω τις εκ μέσης καρδιάς μου ευχαριστίες προς το
πρόσωπό σας και να σας παρακαλέσω, Άγιε Αδελφέ, να
δεχθείτε, εις ανάμνηση της επί τω αυτώ συναντήσεώς μας,
το συμβολικό τούτο δώρο, το οποίο φέρει το πρόσωπο της
Υπεραγίας Δεσποίνης ημών Θεοτόκου και Μητέρας του
Ενανθρωπήσαντος Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού, ο
οποίος, από άκρα αγάπη προς τον άνθρωπο, έγινε κατά
πάντα όμοιος με εμάς, παίρνοντας, για τον σκοπό αυτό, ως
δάνειο, τα άσπιλα και αμώμητα αίματά της, προκειμένου
να γίνει ο Σωτήρας του κόσμου.

Το δώρημα τούτο, θέλω να ξέρετε, ότι στοιχεί στους
λόγους του Αποστόλου Παύλου, ο οποίος, γράφοντας
στους Φιλιππισίους, για την προσφορά τους, όταν ήταν
στις φυλακές της Ρώμης, τους διεμήνυσε, λέγοντας, ότι
δέχθηκα την προσφορά σας, «ως καρπόν πλεονάζοντα εις
τον λόγον υμών» (Φιλ. 4,17).

Έτσι, σας επιδίδω αυτό το εγκόλπιο, ως πλεόνασμα
της αγάπης μου προς προθεινόν και εν Χριστώ ηγαπημένο

αδελφικό σας πρόσωπο, ευχόμενος πολλήν «πληροφορίαν της διακονίας σας εν Κυρίω» (Β΄Τιμ. 4,5).

Αμήν.